

Hung. Monitoring 15.5.89. (Kossuth Rádió, Hírek, 10.00 h)

Országszerte megkezdődtek a magyar nyelv és irodalom írásbeli érettségi vizsgái. A gimnáziumok nappali tagozatán és a szakközépiskolákban 55.000 diák érettségizik. A gimnáziumi tanulók a következő magyar tételek közül választhatnak: A gyermek motívumok jelentései József Attila költészetében. A beszédhelyzet és az érvelés szerkezete Vörösmarty Mihály Szózat c. költeményében. Vagy a természeti és társadalmi lét Nagy Lajos Január c. elbeszélésében. A szakközépiskolás tételek a következők voltak: A kétségbeesés és a remény látomásai Vörösmarty Mihály költészetében, néhány szabadon választott mű alapján, a szerkezet és a jelentés összefüggései a 20.század világirodalmának egyik kiemelkedő etikai vagy drámai alkotásában. Végül pedig az ismétlődés szerepe az átértékelt világ megjelenítésében, az Emlékezés egy nyári éjszakára című Ady Endre vers értelmezése.

(Déli Krónika, 12.00 h)

- Történelmünk tele van fehér foltokkal. Középiskolásaink, de még egyetemistáink is számos félrevezető, meghamisított ténnyel találkozhatnak mind a mai napig. Mint ahogy egyik akadémikusunk mondta egy nyilvános ülésen, 1956-ról a szakmának vagy némán kellett hallhatnia, vagy olyan szemlélettel feldolgozni az eseményeket, amit a történelemírás elfogadhatatlannak tart. A történelemtanárok időnként becsukják a tankönyveket, de hosszú távon természetesen ez nem lehet megoldás. Országos konferenciára gyűltek össze ma a Veres Péter gimnáziumban, a középsikolai történelemtanárok. A bevezetőt GLATZ Ferenc, az új művelődési miniszter tartotta, akit Németh Miklós Attila kérdez:

- Fölkérték-e, vállalna-e érettségi elnöki tisztelet ezen az év végén történelemből?

GLATZ: - Nem kértek föl, de természetesen vállalnám.

- Miként döntene, hogyha a diák felelne, a tételeket a könyvek alapján kérné számon vagy egyáltalán azok alapján, amely ismereteket engedtek megtanulni azok a tanárok, akik azt mondták, hogy a könyv bizonyos részét be kell csukni?

- A tankönyv ismeretanyaga adott, ez egy alapvetően jó ismeretanyag, az értelmezések nem helyesek sok esetben. Én, mint érettségi elnök ezt az ismeretanyagot és a gyermek gondolkodó képességét tenném próbára és kérném számon.

- Ezek szerint azt mondja Ön, hogy a mostani gimnáziumi történelemkönyvek lehetőséget adtak arra a diákoknak, hogy összefüggéseiben lássák a dolgokat és ha úgy tetszik, történelemszemléleti gondolkodásra tegyenek szert.

- A mostani gimnáziumi tankönyvek megfelelnek az 1970-es évek szellemiségének. Három évvel ezelőtt határoztuk el, hogy a 14-18 éves korosztálynak egy gyökereiben más szemléletű tankönyvsorozatot adunk

a kezébe. Történelemtankönyvet nem lehet egyik napról a másikra a sutba vágni, nem lehet egyik napról a másikra a diákokat egy tankönyv nélküli helyzetnek kitenni. Ez év végére vállaltuk el, Szűcs Jenő írta volna a középkort, aki időközben tragikusan elhunyt, Szakály Ferenc a kora újkort, Kosáry Domokos a XIX. századot és az 1867-től napjainkig húzódó fejlődést pedig len írnam. Ez az alapanyag készülne el ez év dec. 31-ére és ebből a következő évben formálnánk tankönyvet. Nem csak arról van szó, hogy a 945 utáni történelmünkkel kapcsolatban nincsenek a tanárok és a diákok sem megfelelő ismeretek, megfelelő összefüggések feltárásának birtokában, hanem az egész történelmünket újra kell gondolni. Az európai és a magyar fejlődés összhangja nem mindig pontos és nem mindig megfelelően felépített. Olyan kérdések mint térség, társadalom, demográfiai fejlődés kimaradnak az újkori részekből és túlságosan nagy helyet kapnak a pártpolitikai küzdelmek. Én úgy gondolom, hogy nemcsak, tehát a 45 utáni történelemről nemcsak a fehér foltokról kell nekünk beszélni, hanem az egész történet szemléletünk újraértékeléséről.

- Tehát a fehér foltokról mindenféleképpen kell beszélni, ha úgy tetszik a két párt egyesüléséről, az 56 körüli események történelméről. Ezek milyen szinten kerülnek be majd a gimnáziumi történelemtankönyvekbe?

- Ezek természetesen sokkal részletesebben kerülnek be, mint ahogy most vannak és természetesen más felfogásban. Azt azonban tudni kell, hogy a XX. századot tárgyaló gimnáziumi tankönyvnek már tavaly elkezdődött a korrekciója és szeptemberben már egy korrigált, feltehetően modern ismeretanyagot és modern összefüggéseket tartalmazó tankönyvet kapnak a gyerekek a kézbe.

(Esti Magazin, 18.30 h)

Rendőrség után katonság és sokkal kellemesebb modorban. Mától folyik az írásbeli érettségi vizsga. Az amúgy is felfokozott izgalomhoz több diáknál még plusz idegesség is járul, ugyanis ezekre a napokra kapták meg a honvédségtől a sorozásra szóló behívót. Soós Éva most következő interjúja elé már csak annyit, hogy nekem legjobban a modor tetszik benne:

- Hogyan lehetséges az, hogy a honvédelmi minisztérium nem veszi figyelembe azt az időpontot, hogy ezek a gyerekek mikor érettségiznek és olyan behívót kapnak sorozásra, amelyik pont az írásbeli érettségi időpontjára esik? KELETI GYÖRGY ezredes.

- Ez elvileg nem lehetséges. Nem lehetésges azért mert, három éve egy honvédelmi miniszteri utasítás szabályozza, pontosan az érettségizők védelmében a sorozás időpontját és ez kimondja, hogy azok a fiatalok akik éppen érettségiznek, azokat nem szabad sem azon a napon, sem a közvetlen közelében sorozásra behívni. Ugyanakkor előfordulhat, hogy van olyan fiatal, aki nem 18 éves korában érettségizik, mert mondjuk megbukik, de olyanról is tudunk aki évvesztes, tehát 19 éves korában teszi le az érettségi vizsgát. Itt adminisztratív hiba, egy felületes munka következtében ilyen sajnos előfordulhatott és

előfordult, most amenynire tudjuk.

- Mit kell tenniük ezeknek a fiataloknak?

- Ha már ezt a hibát elkövettük, akkor mindenképpen elnézést kérünk ezektől a fiataloktól, hogy megzavartuk az érettségi felkészülésüket. De számukra most az érettségi a fontosabb. Azt kell tenniük, hogy írják meg az írásbelit nagyon jó eredménnyel, utána a szóbelijük is sikerüljön és azt követően a kiegészítő parancsnokságon vegyenek részt a sorozáson.

- Mikor tudják meg, hogy melyik az a nap, amikor sorozásra kell menniük?

- A fővárosi kiegészítő parancsnokság be fogja őket hívni egy időpont egyeztetésre. Még egyszer mondamám, időpontot fogunk velük egyeztetni, hogy még egyszer ez ne fordulhasson elő.

Hung. Monitoring, 16.5.89. (Déli Krónika, 12.00 h)

- Néhány budapesti gimnáziumban túlon túl jól sikerült a matematikai írásbeli érettségi, feltételezhető, hogy többen megszerezték a tételeket. Részletes információkkal szolgálunk erről, ugyanis már itt ül a stúdióban BOLDIZSÁR Gábor, a művelődési minisztérium főosztályvezetője.

- Az egyetemi felvételi tételek után, úgy tűnik, érettségi tétel bomba is robbant. Köszöntöm a stúdióban BOLDIZSÁR Gábort, a művelődési minisztérium főosztályvezető-helyettesét.

Boldizsár: - Igen. Ma reggel fél 8 órától kezdve és 8 óra után több helyről is olyan jelzéseket kaptunk, hogy a fővárosi gimnáziumok némelyikében tudják, tudták a diákok a matematika írásbeli tételeit. Szeretném elmondani, hogy ma azok a gimnazisták írnak, akik matematikából nem felvételiznek. A jelzéseket később több helyről is megerősítették.

- Ezek pedagógusok voltak, akik bejelentették?

- Igazgatók voltak elsősorban, de volt szülő is, aki jelzést adott. Ezeket elég komolyan vettük, utánanéztünk, egészen biztos, miután a matematika-tételsor úgy áll össze, hogy a matematikai feladatgyűjteményből hét számot, hét példa számát írják föl, itt nem lehet szó találgatásról, hiszen több ezer példáról van szó, egészen bizonyos, hogy valahol a tétel kiment.

- Na most, ezt lehet lokalizálni Budapestre, illetve Pest megyére, vagy ki lehet, ki kell terjeszteni a vizsgálatot az egész országra?

- A vizsgálatot mindenféleképpen az egész országra ki kell terjesztenünk. Eddigi információk szerint, - és valamennyi megyei Tanáccsal beszéltünk - azonban úgy tűnik, hogy csak Budapest és Pest megyének azon gimnáziumai a fertőzöttek, ahol a Budapestről kijáró diákok járnak.

- Na most, ezek peches diákok, mert hiszen előfordulhat, hogy valaki tisztességesen készült, meg is csinálta jól a példát, nem tudta, hogy ez a helyzet fog előállni és lehet, hogy akkor újra kell írnia a dolgozatát.

- Igen, nagyon sajnálom azokat a diákokat, akik "rosszul voltak

informálva", - hogy így mondjam - és nem jutottak hozzá a példákhoz. Azonban azt hiszem, hogyha az érettségit valamelyest is komolyan akarjuk venni és komolyan is kell vegyük, akkor nem mehetünk el tétlenül egy ilyen jelzés mellett. Nincs még konkrét döntés arról, hogy milyen eljárást válasszunk, ez délután 3 órakor fog megtörténni, amikor GLATZ Ferenc művelődési miniszter visszaérkezik hivatalába.

- Milyen lehetséges változatok lehetnek?

- Legvalószínűbbnek azt tartjuk, hogy szombaton mindazokon a helyeken, - és valószínűleg az egész fővárosban és Pest megye valamennyi gimnáziumában is; ha újabb jelzéseket kapunk, akkor természetesen más területeken is - a matematikai írásbeli dolgozatot valamennyi diáknak újra kell írnia.

- Na most, az én felfogásom szerint újra össze kell ülnie annak a bizottságnak, amelyik összeállította a matematikátételeket. Akkor ezeket újra ki kell nyomtatni, - ahogy ez már szokás volt - Magyarországon valamely nyomdájában, aztán lepecsételve, dobozolva ismét hozni a gimnáziumokba. Nem kevés az idő?

- Erre sem lenne egyébként kevés az idő, de ennél egy praktikusabb megoldást szeretnénk most választani; az a tantárgygondozó, aki a matematika gimnáziumoktatásért felelős az Országos Pedagógiai Intézetben fog bejönni hozzánk, ott a példákat kiválasztja, a megoldásokat hozzá elkészíti és mi a rádióban szeretnénk szombaton reggel, ha ez a döntés születik, akkor íratjuk újra, szombaton reggel. A rádióban fogjuk elmondani a példaszámokat.

- Ismét hazai jelentések, és jó, hogy körünkben maradt Boldizsár Gábor, ugyanis hallgatói telefonjaink többsége arra vonatkozik, hogy meglesz-e és milyen jellegű lesz a felelősségre vonás az érettségi tételekről és azok kiadásával vagy megszerzésével kapcsolatban.

- Nyilvánvaló, hogy a rendőri szervek bevonásával nyomozást indítunk arról, hogy hogyan kerülhettek ki a tételek, de mindazok, akiknek a tétel a javaslattól a... kezükön átmegy büntetőjogi felelősségük tudatában írják alá azt a nyilatkozatot, hogy ezeket szigorúan titkosként kell kezelniük. Tehát a nyomozás mindazokra a személyekre ki fog terjedni, akik a tételt ötletként való megszületésétől ez expedálásig láthatták.

(Tizenhat Óra, 16.00 h)

- Erről a tanácskozásról László Péter telefonon kérdezte Boldizsár Gábort.

- Nem ismétlik meg a matematika érettségi írásbeli vizsgát. - Így döntött a MŰM válságstábja, amelynek ülése percekkel ezelőtt ért véget. A botrányban más, ahogy mondták "humánus" döntést találtak, ezt az EM_ban ismerteti a MŰM képviselője. Egyébként a tételek előállításáért és sokszorosításáért felelős intézmény az Országos Pedagógiai Intézet főigazgatója hivatalosan is felkéri a budapesti Rendőrfőkapitányságot, hogy indítson az ügyben nyomozást. Eddig 8 bejelentés érkezett, hét budapesti és egy budakeszi iskolából.

(Esti Magazin, 18.30 h)

Szeretném megköszönni Boldizsár Gábornak a MÜM főosztályvezető-helyettesének azt a példátlan készséget, amellyel tájékoztatja hallgatóinkat dél óta a matematika érettségi körül kialakult helyzetről. Most is megérkezett a stúdióba egy nagyon fontos tanácskozás és egy nagyon fontos döntés után. Az alaphírt mondjuk akkor.

- Az alaphír az, hogy a mai napon az ország valamennyi gimnáziumában írt matematika dolgozatokat nem értékeljük, az év végi matematika érdemjegy kerül az érettségi bizonyítványba. Mindazok az érettségizők azonban, akik úgy érzik, hogy ez számukra hátrányos, szóbeli vizsgát tehetnek matematikából is.

- Hátrányos azoknak semmi esetre sem lehet, akiknek nem esik egybe az egyetemi felvétellel, ugyanis ma nem azok írták.

- Ma azok írtak, akik matematikából nem felvételiznek, akik matematikából felvételiznek azok a közös matematika dolgozatot hétfőn fogják megírni.

- Mikor kapták az első híreket, hogy valahogy a tételek kijutottak?

- Fél 8 tájban ért be hozzánk az első jelzés. Akkor még az utcáról, 8 óra után azonban már több gimnázium igazgatója is jelezte a fővárosból, hogy bizonyítható, hogy a gyerekek, jelöltek kezében volt a tétel.

- Hogyan lehet ezt bizonyítani? Jeles lett a dolgozata?

- Nem, hanem azzal, hogy itt a matematika tételeknél a matematika példatárból jelöl ki mindig az Országos Pedagógiai Intézet megoldandó példákat. Itt nem lehet taláalomra 5 ezer példából pont azt a 7-et egy kis cédulára felírni, amely valószínűleg lesz, sokkal kisebb a valószínűség mint a lottónál.

- Ez természetes. Hol nyomtatták a példatárat, tehát hova vezethetnek a nyomok?

- A kijelölt hét példát az Országos Pedagógiai Intézet házi nyomdájában állították elő, sokszorosították.

- Egyáltalában tippelnek, hogy hol keresendők a tettesek?

- Én nem tippelnék. Nem a mi dolgunk a nyomozás, átadtuk a rendőrségnek a mai napon az egész ügyet, vizsgálatot kértünk tőlük, aminek eredményét nyilvánosságra fogjuk természetesen hozni. Azt tudjuk mi a rendőrség munkájához könnyítésül adni, hogy mindazoknak a nevét, akik hivatalból hozzájuthattak az érettségi tételekhez és mindazokét, akik bejelentették és névvel jelentették be a problémát, a rendelkezésükre bocsátjuk.

- Akkor az Ön déli bejelentése, miszerint esetleges megismétléskor szombaton reggel elmondanak a rádióban, ezt semmisnek tekinthetjük.

- Most semmisnek tekinthetjük valóban, tehát a javaslat közül egyik volt az esetleges megismétlés, azt mondtuk hogy végül is az ártatlanok szempontjából ezt nem lenne ildomos, a rádióról azonban a jövőt tekintve nem mondunk le.

- Köszönöm, hogy befáradt és elmondta mindezt.

(Hírvilág, 22.00 h)

Most pedig némiképp formabontó módon, a nap mindenképp legnagyobb szenzációt kiváltó hazai eseményéről. Hogy úgy mondjam, csaláson kapták néhány iskola érettségizőit. A dolognak a jelek szerint vannak előzményei, pontosabban voltak akik, hogy mást ne mondjak tudta, mindenesetre sejtette mit készül.- Munkatársunk, Martin Kovács Miklós ezért hívta fel Varga Jánosnét, a Budapesti Madách Gimnázium igazgatóját, aki már vasárnap hallott róla, hogy telefonlácson terjednek az irodalmi és matematikai érettségi feladatok. Éppen az irodalomnál jelezték is feletteseiknek, hogy többen előre tudták a témákat. De nem volt bizonyítható a dolog, így indok sem akadt a közbeavatkozásra. Ezután következett ma reggel a matematika.

- Tulajdonképpen akkor kezdett az emberben egy félelem elindulni, hogy ha az irodalom bejött, akkor elképzelhető, hogy a matematika is.

- Mert hogy vasárnap este kaptak már tippeket is?

- Igen, mint ahogyan több tanárom is jelezte, hogy magántanítványai felhívták, vagy ismerősei, rokonság, barátság, hogy bizonyos példákat dolgozzanak ki velük, mert föltehetően ez lesz az érettségi példa

- És ebben...Tehát a matek ügyében.

- természetesen nem bizonyíthatók voltak. De amiről tudomásunk volt, hogy ezek lesznek a példát, azt leírtuk, betettük egy borítékba lezártuk, tulajdonképpen önmagunkat kontrollálni, hogy hátha ez lesz. És azok a példák voltak.

- És hogyan történt a mai?

- A mai a következőképpen történt, amikor megbizonyosodtunk a példák azonosságáról és miután tudtuk most már, hogy ez nem egyszerűen egy tudsz, hanem ez a matematika esetében nem lehet, kizárt. Ezért hívtuk a minisztériumot és ott az illetékes főosztályveetőnek a tudomására hoztuk.

- Azzal, hogy itten az év végi jegyeket ismerik el és megsemmisítik az írásbeli érettségik eredményeit, az tulajdonképpen egy megnyugtó megoldásnak látszik. Nem tudom, hogy valóban megnyugtató-e?

- Minden egyéb megoldásnál ez a jobb.

- Valójában még ezután következik az érettségiknek a java. Mi várható ugyanilyen machinált, kiszivárogtatott esetek várhatók?

- Nem valószínű, hiszen ez a két érettségi pár érinti első sorban a tanulóknak a nagy körét.

- Hogyan minősíti ezt az ügyet?

- Felháborítónak tartom, mert úgy érzem, hogy olyan társadalmi közhangulatot tükröz, amely ha tovább terjed, akkor annak nagyon rossz vége lesz. És ahelyett, hogy tisztulnának körülöttünk a vonalak, a politikai küzdőtér egyre tisztább lenne, ahelyett egyre több mocskok és szenny terjed el és emberek felmentést találnak azokban a körülményekben, amelyek ma a társadalomban vannak, ugyan lehet vitatkozni az érettségiről, de mert hogy most van és mert az iskolák ezt komolyan veszik, az iskolák, a pedagógusok érzik tulajdonképpen magukat lejáratódva és megbántva mélyen. Van-e értelme

így egyáltalán, hogy Ők osztályozzanak, ítéljenek, tanítsanak és neveljenek.

Hung. Monitoring, 17.5.89. (Krónika, 7.00 h)

- A hazai gimnáziumokban kedden írt matematika érettségi dolgozatokat nem értékelik, hanem az év végi érdemjegy kerül az érettségi bizonyítványba. Az a tanuló, akinek ez hátrányos, szóbeli vizsgát kérhet. - Erről a MŰM vezetői döntöttek miután kiderült, hogy a matematika tételek néhány budapesti és vidéki gimnáziumban már korábban ott voltak a diákok kezében. Alapos a gyanú ugyanakkor arra is, hogy a magyar nyelv- és irodalom írásbeli érettségik során is hasonlóan kiszivárogták a tételek, ezért a szakminisztérium felszólítja a középiskolák igazgatóit, hogy minden további kétes esetben függesszék fel a vizsgákat, és kérjenek új tételsort az Országos Pedagógiai Intézettől. Az ügyben rendőrségi vizsgálatot kért a művelődési tárca.

(Déli Krónika, 12.00 h)

Ma is tart még az érettségi és mint az előbb hírszerkesztőnk mondta, ma sem botrány nélkül.

- Igen, hát előbb hallottuk, hogy ugye fel nem merülhet a család gyanúja, itt viszont egyértelműen az OPI hibájáról van szó, elmondta nekem dr. Keczel Tamás a művelődési minisztérium főosztályvezetője, hogy ma az történt a fizikai érettségin, hogy a szakközépiskolák számára rendszeresített példák közül az egyiknek a megoldása benne volt abban a feladatgyűjteményben, amit használhattak a diákok. Természetesen ezt a diákok jó része észrevette és ezzel az egy példával 20 pontot lehet elérni. Ez a 20 pont pedig elé ahhoz, hogy 2-es osztályzatot lehessen kapni. Magyarán, aki észrevette a szakközépiskolák közül, hogy benne van a feladatgyűjteményben a megoldás, annak biztos a 2-es. A művelődési minisztériumban már most tárgyalnak az ügyről, hogy mit lehet csinálni. Az egyértelmű, mint mondtam, hogy az Országos Pedagógiai Intézet hibája és valószínűleg délután döntés születik, hogy mit tegyenek a szakközépiskolai fizika érettségizőkkel.

(Tizenhat Óra, 16.00 h)

Az alábbi közlemény közzétételére kértek föl bennünket:

A művelődési minisztérium kéri valamennyi gimnázium igazgatóját, hogy holnap, csütörtökön reggel 8 órakor és délután 2 órakor szervezzen rádióügyeletet. Ugyanis a fizikai írásbeli érettségi vizsgatételeket a Kossuth Rádióban reggel 8-kor, a kémiai írásbeli tételeket, pedig 2 órakor fogják, fogjuk közölni föltehetően a hírek után majd.

(Esti Magazin, 18.30 h)

- Mint azt már a Déli Krónikában elmondtuk, ma a szakközépiskolások fizika tételei közül a hat példa egyike olyan volt, amelynek a megoldása is szerepelt abban a példatárban, melyet a diákok használhattak az érettségi tételek megoldása közben. Tehát ha úgy tetszik, ki kellett csak másolniok a megoldást. Ennek kapcsán Felkai György Keczel Tamás művelődésügyi minisztériumi főosztályvezetőt kérdezte most arról, mi lesz a mai érettségivel.
- Megismétlik a mai fizikai érettségit?
- Nem ismételjük meg a fizikai érettségit a középiskolák számára, hanem ezt az ominózus példát, melynek megoldása a feladat gyűjtemény 16. oldalán megtalálható, töröljük és az iskolák számára azonnal eljuttattunk egy új javítási kulcsot.
- Ezek szerint kevesebb példát kellett megoldani és aszerint osztályoznak?
- Igen. Hat helyett öt példa osztályzata történik.
- És a tegnapi botránnyról van valami újabb fejlemény?
- A tegnapi botránnyat a rendőrség vizsgálja, ezzel kapcsolatban nem tudok felvilágosítást adni.
- Hogy lesz tovább, holnap mi fog történni?
- Holnap a Kossuth Rádióban a gimnáziumok számára bediktáljuk azokat a számokat, amelyek a fizika tételekre vonatkoznak. 14 órakor pedig azokat a számokat, amelyek a kémiai írásbelire vonatkoznak.
- Tehát magyarul, minden gimnáziumban legyen egy rádiókészülék és a rádión keresztül fogják ismertetni a tételszámokat éppen azért, hogy elkerüljék az eddigi buktatókat.
- Igen. A megyéket mi telefonon és telexen értesítettük, hogy az iskolákat hívják fel arra, hogy rádióügyeletet tartsanak ezekben az időpontokban.
- Tehát holnap reggel 8 órakor a gimnáziumi fizika tételek példaszámait, 14 órakor pedig a gimnáziumi kémia tételek példaszámait hallgathatják meg a Kossuth rádióban.

- Ezek után hallgassuk azt, hogy a mai úgynevezett már előre megoldott példa hogyan, milyen módon kerülhetett a tételsorba? Erről dr. Benedek Andrászt kérdeztem telefonon, aki az OPI főigazgatója.
- Voltaképpen a feladatot javasló tanár feltételezhetően nem tudott arról, hogy a feladatgyűjtemény elején a példamegoldások sorában szerepelt a feladat. A tételt összeállító kollegina, az OPI tantárgy gondozója szintén a feladatgyűjteménynek ezen kettősségét nem ismerte. Ennek megfelelően a 6 feladat közül egy olyan feladat volt, amelyet nem kívánunk értékelni.
- Ezek szerint az OPI két munkatársa, aki a tételeket összeállította nem ismerte azt a példatárat, amiből a példákat vették?
- A példatárat ismerték, de a feladatnak az ismétlődéséről jóhiszeműen nem volt tudomásuk. El szeretném itt a tényálláshoz azt is mondani, hogy külső gyakorló tanártól érkezett a példáról javaslat. A tételsort összeállító OPI tantárgygondozó a példát szakmailag ellenőrizte, ez a példa szakmailag kifogástalan, tehát jól

szolgált az érettségi céljára, ugyanakkor ezt a kettősséget nem vette észre és ezért szakmai mulasztást követett el. Mi ezért a szakmai mulasztásért a mai napon fegyelmi eljárást megindítottuk.

Hung. Monitoring, 18.5.89. (Déli Krónika, 12.00 h)

- Ha érettségi akkor botrány: - A kérdés indokolt, hiszen nemrég értesültünk arról, hogy a ma érettségiző postástanulók is előbb megtudták a tételeket. A részletekről a MÜM illetékes főosztály-vezetőjét, Keczer Tamást kérdeztem.

- A Puskás Tivadar Szakközépiskolában is, valamint még rajta kívül 8, tehát összesen 9 szakközépiskolában most írják a vezetékes távközlési technikai műszerész szakmának a képesítő érettségi írásbeli vizsgáit. És ezek a tételek - sajnos - megint kikerültek oly módon, hogy tegnap már Győrben közös felvételi vizsga keretében ezeket a tételeket mások megírták.

- Kinek a hibája ez?

- Ezt a tételsort szakmai gondozással a Posta látja el. Nem a MÜM. Az expedálás is a Postától történt. A Magyar Postától.

- Ezek szerint akkor a Postánál 1 nappal korábban leküldték Győrbe ezeket a tételeket és a diákok telefonáltak.

- A diákok, akik ott megírták, ezek telefonáltak többek között Veszprémbe is, és ily módon hát föltétlenül máshová, kénytelenek voltunk leállítani az írásbelit és elrendeltük, hogy szombaton reggel 8 órakor újraírják, új tételekkel. Addigra eljuttatjuk az iskolákhoz, az érintett 9 iskolához a tételeket, ill. eljuttatja a Magyar Posta. A kérdést a Posta most vizsgálja.

- Miért döntöttek amellett, hogy megismétlik az írásbeli érettségit? Nem lehetett volna itt is azt a humánus módszert alkalmazni, hogy az évvégi érdemjegyek számítanak az érettségi bizonyítványba?

- Azért, mert az évvégi érdemjegy beszámításával kapcsolatban is kaptunk több bírálatot, és hát ily módon tiszta lappal indulnak újra a tanulók.

- Ne haragudjon, ez most már úgy tűnik, hogy a harmadik érettségi botrány. Ugye egyértelműen bebizonyosodott, hogy a matematika érettségi tételek kikerültek. Alapos a gyanú arra, hogy kikerültek a magyar nyelv- és irodalom érettségi tételek. Most úgy néz ki, hogy a postai érettségi tételek kikerültek. A három dolog egyértelműen arra mutat rá, hogy rossz az a mechanizmus, amivel az érettségi tételeket elkészítik, előállítják, titkosítják és elküldik az érintett iskolákhoz.

- Ezt elismerem.

- Milyen konzekvenciákat, egyéb konzekvenciákat akarnak még levonni?

- A konzekvenciáink között első helyen van az, hogy a titkossági rendeletünket felülvizsgáljuk, ennek az egész mechanizmusnak egy egyszerűbb változatát kidolgoztuk és fel fogjuk használni a rádió és a TV segítséget, amely tételeknél ez lehetséges.

- Személyi konzekvenciák levonásáról nincs szó?

- Természetesen, amíg a vizsgálatok folynak, addig erről nem tudok

nyilatkozni, de természetes az, hogy személyi felelősségrevonás lesz.

- Műsorunk végén még erre az érettségi botrányra visszatérünk, vannak új fejlemények a Postától. Az Országos Pedagógiai Intézetnél különben tovább folyik a vizsgálat a már korábban kipattant érettségi bundázások ügyében. Orosz József hívta fel az intézet vezetőjét, Benedek Andrást.

- Olyan információnak a birtokában még a mai napig nem vagyunk, hogy konkrétan bizonyítottan honnan szivárogtak ki, az OPI-n belül, ill. OPI-n kívül. Nincs eredmény. Mindenkivel külön-külön beszélünk, voltaképpen a dolognak technológiai láncolatát lépésről lépésre átvizsgáljuk, számba vesszük mindazokat, akik a tétellel érintkeztek.

- Kb. hány személynek a kezén mehetett keresztül?

- Becslés szerint 40-45 fő.

- Van-e olyan gyanújuk, hogy a nyomozás során próbálják a nyomokat eltüntetni?

- Nem talákoztunk ilyennel és az Intézetnek alapvető érdeke és minden munkatársunk ennek szellemében nyilatkozott, hogy minél hamarabb a felelősség kérdése megállapításra kerüljön, mivel rendkívül súlyos árnyék vetődik az OPI-ra.

- Gondol-e az OPI vagy ennek vezetése valamilyen személyi konzekvenciákra? Tehát tegyük föl hogy Ön, Benedek András, mint főigazgató lemond a tisztségéről?

- Ezeknek a konzekvenciáknak a végiggondolása természetesen folyamatban van és azt a felelősséget, amit megállapítottunk, adott esetben a fegyelmi felelősségre vonást kétségtelenül. Személyemet illető konzekvenciákat feltételezhetően a MÜM is mérlegeli, de az intézményi felelősségben értelemszerűen osztozom.

- Maradjunk még az érettségi botrányoknál. A postai tételek kikerülése ügyében. Martin Kovács Miklós új fejleményeket tudott meg.

- Igen, mert felhívtam dr. Pásztori Tamás főosztályvezetőt, aki felelős a tételek elkészítéséért, ő elmondta nekem a következőket:

- Az nem tisztázott még, hogy a győri főiskola helyesen vagy tévedésből tartotta-e tegnapi napon a felvételi vizsgát ugyanebből a tárgyból azoknak, akik korábban érettségiztek és most tették a felvételi vizsgát, mindenesetre az ezek szerinti kérdés, hogy a győri főiskolán ugyanazok a tételek szerepeltek tegnap mint ma a Híradásipari szakközépiskolában átviteltechnikai tantárgyból. Tehát itt tulajdonképpen abban történt hiba, hogy egy nappal előbb már egy bizonyos helyen megtörtént a vizsga, következésképpen ugye a hallgatók, akik ma vizsgáztak, hozzájuthattak, mint ahogy Veszprém esetében ugye ilyen információhoz, hogy hozzájuthattak a tételhez.

- Ha én az Ön helyében lennék, akkor már valószínű felhívtam volna a győrieket és tudnám, hogy hol történt a hiba.

- A győrieket felhívtuk, a MÜM-nak és a főiskolának kell tisztáznia hogy a győri főiskola most vajon helyesen vagy pedig tévedésből tartotta-e tegnapi nap és nem ma a vizsgát, ez nem a Posta hatáskörébe tartozó kérdés.

- Hát azt hiszem, hogy erről egyébként még vita lesz, de ígéretet kaptunk arra, hogy talán már a 16 óra hírmagazinban vagy az Esti Magazinban bővebb részleteket is hallunk a felelősség dolgáról.

(Esti Magazin, 18.30 h)

- Hazai jelentésekkel folytatjuk az Esti Magazint. A rendszer rossz, mármint az érettségié. Dél óta tudjuk, hogy a postás szakközépiskolások is előre megtudták a szakmai írásbeli tételét.

- Sós Éva ma délután elment Budapesten a Puskás Tivadar Postai Távközlés-technikai középiskolába, és ott Nagy István igazgatót kérdezte.

- A borítékra az van írva, hogy az írásbeli vizsga megkezdésekor bontható fel, viszont, ezen a borítékon dátumnak kellene lennie?

- Miután a boríték további részén az rajta van, hogy vezetékes átvitel technika feladatokat tartalmaz, így tkp. mi így értelmeztük, hogy a vizsga kezdete az számunkra, ebből a tantárgyból ma reggel 8 óra. Néhány perccel ezelőtt két futár érkezett a Magyar Posta központjából, akik a szombat reggelre elkészített feladatsorokat hozták számomra.

- Ezen az új borítékon van ugyan dátum, viszont az a dátum is javítófestékkel át van festve és egy új dátum van ráírva, ez az új dátum szintén átfesthető és egy harmadik dátum írható rá?

- Hát kijavították ezt az időpontot és 22-t szombatot, reggel 8 órában jelölték meg az írásbeli kezdési időpontját.

- Dr. Horváth Károly a győri műszaki főiskola főtitkára, miért tegnap írták vezetékes távközlés technikából a közös érettségit?

- Azt, hogy mi melyik napra hívjuk be a pályázókat, a szakközépiskolai érettségi vizsgaszabályzat határozza meg, a vezetékes átviteltechnikából ez a szabályzat, vizsgaszabályzat azt mondja, hogy az írásbeli vizsgát a harmadik vizsganapon kell tartani. Ez a harmadik vizsganap, szerda, egész pontosan a Művelődési Közlöny 8. száma tartalmazza az 1988-89-s tanév rendjét, ebben szerepel, hogy a szakközépiskolák számára a harmadik vizsganap 1989 május 17-ike.

- Kitől kaptak a középiskolák értesítést, hogy ebből a tárgyból az érettségi vizsgát május 18-n kell tartani, vagyis ma?

- Nem tudom.

- Valóban jó kérdés, ki tudja. Stúdiónk vendége PUSZTAI Ferenc művelődési miniszterhelyettes és Morvai Ferenc, aki osztályvezető a Magyar Postánál. Tehát a először a konkrét tényekről, mikor kellett volna Győrben az érettségit megírni és a 9 szakközépiskolában valóban ma kellett-e megoldani a tételket?

- PUSZTAI: Az első kérdésre egyértelmű számot lehet és tudunk adni, a főiskola akármelyik dokumentumot nézzük is, tehát szakközépiskolai vizsgaszabályzat, vagy az 1988-89-s tanév rendjét, helyesen járt el ti. a főiskolán korábban érettségizett diákok írták csak meg ezt az írásbelit, a korábban érettségizett diákok pedig fizikából nem érettségiztek, ilyen esetben van olyan lehetősége és volt olyan

lehetősége a korábbi diákjainak is, hogy ún. helyettesíti az érettségit. Éppen ezért tehát akármelyik dokumentumot nézzük, ezt a helyettesítő tárgyú vizsgát korábban érettségizett diákok a harmadik vizsganapon, tehát szerdán kellett megírni.

- És a középiskolákban?

- Ebből fakad a probléma. A szakközépiskolákban ti. a korábbi kiképzési rendet az érettségi tárgyak átalakították újabb érettségi tárgyak jelentek meg, köztük (érthetetlen)...a fizika, így tehát az a korábbi rendelkezés, amelyik egyértelmű volt, mert valaki vagy fizikából érettségizett, vagy szakközépiskolát helyettesítette egy másikkal, most ebből tehát egyértelmű a következtetés arra, amit nem kell következtetésnek venni, hogy a kiadott vizsgarend félreérthető volt, félreértelmezhető volt, és félre is értelmezték. Éppen ezért a minimális következtetés, az első teendő az lesz, hogy természetesen ezt rendbe kell tenni. A második teendő pedig nyilvánvalóan az, hogy az egész folyamatot nekünk alaposan végig kell tekinteni, hogy ezt a rendelkezést valaki szövegezte, és bírálta-e, kérdőjelet rakott-e mellé, hogy gondot fordított-e rá aztán tudunk válaszolni rá, hogy...mert az igen fontos...aztán tudjuk levonni a következtéseket.

- Morvai Ferenc, a Magyar Posta osztályvezetője, ma délután bent járt a Művelődési Minisztériumban, hogyha jók az információim, és részt vett a ad hoc válságstáb ülésén, Önök a sok bába között megtalálták-e a gyereket, mert most nekem úgy tűnik, hogy végülis a szabályzatok, a közlöny, a vizsgautasítások ezek mind rendben vannak, csak hát valahogyan elkeveredett az érettségi, és hát ebből lett végülis az újabb botrány ma?

- MORVAI: Igen, egyeztettünk az MM-el, a jelen helyzetben mit kell tennünk és megállapodtunk abban, hogy szombaton reggel 8 órakor lesz az érettségi, nekünk gondoskodni kellett arról, hogy új tételek erre az időpontra az ország minden iskolájába Soprontól, Nyíregyházaig elkerüljenek. Egy nagyon rövid idő áll rendelkezésre, tartalék tétel is volt, ezeket most sokszorosítottuk és futárral elindítottuk az iskolákba, annak érdekében, befejeződhessen az érettségi...

- Megbocsásson, hogy megakasztom, de hát az előbbi riportból hallhattuk, hogy itt pecséteteket, meg dátumokat többszörösen átfestettek, most már ki tud valójában eligazodni, szóval akkor Ön most közli, hogy szombaton reggel 8 órakor, írásbeli érettségi kezdődik ebben a 9 szakközépiskolában?

- Igen, nem tudom, hogy a Puskáshoz menő borítékot miért javították, de feltételezhetem, hogy az októberi pótérettségire előkészített tételeket küldük ki, tartalék tételekként, és hogy időt nyerjenek, ezért a dátumot lehúzták róla, ez a valószínű oka, bár ezt nem állítom, hogy a Puskás...

- Kedves művelődési miniszterhelyettes úr, hát mondjuk enyhén szólva, én ezt az egészet felháborítónak tartom. Szóval a hétfői kezdettől fogva mostanáig, hogy én már magam sem vagyok abban biztos, hogy most már szombaton végülis milyen borítékot fognak kibontani, milyen szám, milyen dátum lesz ezen a borítékon, na most arról nem is beszélve, hogy a borítékban tényleg tételek lesznek-e, nem pedig megoldási

kulcsok, milyen következtetést von le ebből a M. Minisztérium?

- Puztai: Nyilván nagyon határozottan, kemény következtetést kell levonni. Az Ön által használt kifejezésből, azt hogy enyhén - törölöm is. Ez felháborító és az, hogy egymást követik ezek az események, az hogy sorozatban fordulnak elő ezek a botrányos esetek, attól is súlyosabbak, hogy nem egyforma ok áll mögöttük, tehát nem egyszerűsíthető ezeknek a magyarázata sem egyetlen egy következtetésre. Ezzel az következik nyilvánvalóan, hogy a teljes rendszert kell nekünk felülvizsgálni, megvizsgálni, aminek a végső kimenetele, és ez senkit nem ér meglepetésként, hónapok óta folyik erről is a vita, az érettséginek, a vizsgarendszernek gyökeres átalakítása kell, hogy legyen.

- Ne haragudjon, hogy megszakítom, de amit Ön most elmondott, hasonlókat, ill. majdnem szószerint ugyanezt hallottuk már Boldizsár Gábortól a minisztérium főosztályvezető-helyettesétől, hallottuk Glatz Ferenc új művelődési minisztertől, aztán hallottuk az Országos Pedagógiai Intézet főigazgatójától, szóval sok ember azt keresi, hogy mik az okok, aztán ebből majd le lehet vonni a tanulságokat. Azért én megkockáztatnám azt, hogy az okok nem a személyekben keresendők?

- Bizonyára, de a többes számot én továbbra is fontosnak tartom.

Tehát az okok között a személyi tényező, a személyi okok nyilvánvalóan megahtározók lehetnek, perdöntőek lehetnek. De szélesebb köről van itten szó. Bizonyára a személyi következtetések levonására a különböző természetű okoknak a körében a legelső lépésekben már sort kell keríteni.

- Inognak a székek a művelődési minisztériumban és az OPI-ban?

- Hát, nem hiszem, hogy bárki kételkedne abban, hogy manapság nagyon sok szék inog Magyarországon. Nem ez a dolognak a magyarázata, vagy tényleges prolemtikája, hogy én erre igennel vagy nemmel válaszolok. ...(?) akkor az első levonandó következtetések közé tartozik az, hogy levonjuk a személyi következtetéseket.

- Az érettségik folytatódnak, azt hiszem többen arra vagyunk kíváncsiak, hogy holnap a szaktárca vagy az OPI részéről vagy Isten tudja kinek a részéről mely illetékes fog bejönni egy újabb botrány miatt a stúdióba. Magyarul, én kérdezhetném úgy is, hogy mit prognosztizál, mert hát az érettségik folytatódnak?

- Én őszintén remélem azt, hogy maga a társadalom, a közvélemény is partnerünk lesz ahhoz, hogy ezt az érettségit, ezt az 1989-es érettségit úgy tudjuk azért kézben tartani, hogy ne legyen egy peches nemzedék, amelyik a legkevésbé tehet arról, hogy ilyen körülmények között került sor az ő matúrájára. Éppen ezért remélem azt, hogy mindazok, akik iskolában bárhol az érettségi körül felelősséggel tevékenykedhetnek, ennek a tétnek az ismeretében partnerként fognak minden apró kockázat elhárításában a hátralevő időben segítségünkre lenni.

- Legyen Önnek igaza!